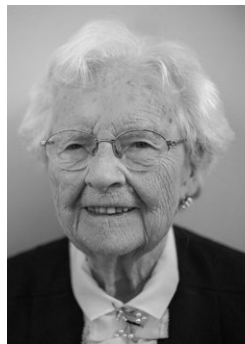

*A Magyar Művészeti Akadémia Hangversenye
A Pesti Vigadóban, 2019. április 24-én*

A 95. születésnap szerzői estje

Szőnyi Erzsébet
Kossuth-díjas zeneszerző,
az MMA rendes tagja,
a Nemzet Művésze

A Magyar Művészeti Akadémia szerzői esten köszöntötte az április 25-én 95. életévét betöltő Szőnyi Erzsébet zenepedagógust, zeneszerzőt, a nemzet művészt a Pesti Vigadóban.

Vashegyi György a Magyar Művészeti Akadémia elnöke méltatta elsőként az ünnepeltet, aki a 20. és a 21. századi magyar zenei élet, a zenepedagógia és az alkotóművészet ikonikus alakja. Szőnyi Erzsébet különlegesen gazdag életművét, szellemiségét és lelki erejét hazánk szellemi életének egyik tetőpontjaként tartjuk számon. Értékítéletét, az emberekbe vetett hitét példaként állíthatjuk mindenki elé, hiszen kivételes teherbírással, akarattal és tisztességgel szolgálta mindig hazánkat.

Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériuma kultúráért felelős államtitkára prof. *Kásler Miklós* miniszter üzenetét olvasta fel: „Szőnyi Erzsébet személyében olyan zeneszerzőt, zenepedagógust, karvezetőt köszönhetünk születésnapja alkalmából, aki egész életét a zenének, a művészetnek szentelte, mindezt a munkásságát átható töretlen magyarságtudattal, alázattal és hittel. A tanítvány

tökéletesen megfelelt tanítómestere, Kodály Zoltán örökségének, Szőnyi Erzsébet egész életében küldetésének tekintette Kodály zenepedagógiai elveinek hirdetését.” Majd átadta a miniszteri köszöntő oklevelet.

Váratlan meglepetés következett, széles kivetítőn *Eősze László* zenetörténész, a 96 esztendős barát, munkatárs megható módon, kedves szavakkal – videóüzenetben – köszöntötte a művészt, megemlítve, hogy: „A világ zenetörténetének sincs olyan alkotója, aki 95 esztendősen is aktív, komponál; legutóbbi művét alig egy hete fejezte be, egyik legkedvesebb tanítványa, a tavaly elhunyt *Ittész Mihály* emlékére írta.”

Az est zenei programja *Kollár Éva* és *Záborszky Kálmán* akadémikusok szakmai útmutatásával, valamint az ünnepelt életművének avatott ismerője, *Nagy Márta* zongoraművész szerkesztésében állt össze, felvilantva a mintegy hét évtizedes, gazdag alkotói életpálya néhány korszakát.

Az est háziasszonya *Juhász Judit*, az MMA szóvivője, avatott módon ismertette a továbbiakban a hangverseny programját.

A koncert az 1948-ban hegedűre és zongorára komponált *Öt magyar népdallal* kezdődött, amelyet a szerző Párizsban írt, leginkább azért, hogy bővítse a Párizsi Magyar Intézet programjainak repertoárját. Szerzeményét az MMA 2016–17. évi ösztöndíjasa, *Banda Ádám* hegedűművész és *Nagy Márta* zongoraművész adta elő.

Szőnyi Erzsébet a Magyar Rádió felkérésére 1963-ban magyar költők verseit zenésítette meg. Ezen az estén a Szabó Lőrinc költeményére készült *Hajnali látomás* című darabot a Weiner Leó Zeneművészeti Gimnázium negyedik osztályos növendéke, a tavalyi Simándy József nemzetközi énekverseny kategória-győztese és Akadémiánk különdíjasa, *Papp Viktor* adta elő. Partnere: *Nagy Márta* zongoraművész, akinek a professzor asszony több művét is ajánlotta.

Ezt követően a művésznő játszotta a *Barbarának* és *Isoldénak* ajánlott két *Walzert*, amelyeket Szőnyi Erzsébet 2004-ben német felkérésre írt, amikor női zeneszerzőktől kértek keringőket. A darabokat egy német kiadó meg is jelentette.

A következő zenei blokk előtt *dr. Vigh Andrea*, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektora mondott Köszöntőt, kiemelve, hogy Szőnyi Erzsébet nemcsak résztvevője volt az elmúlt 100 év zenetörténetének, hanem alakítója is. „Káprázatos tehetségét, kivételes munkabírást és lenyűgöző elhivatottságát a történelem alakítására használta.

Művei és zenepedagógiai tevékenysége nélkül más lenne ma a zenei világ”.

Szőnyi Erzsébet Kodály Zoltán sugallatára írta meg négy kötetben „A zenei írás, olvasás módszertana” – (A kezdetektől a felsőfokig) című könyvét ének-zene és szolfézstanárok számára. Mind a négy kötetet lefordították angol, az első kötetet pedig olasz és japán nyelvre is, így őt földrészen vált ismertté ez az egyedülálló zenepedagógiai útmutatás,

amelyet Kodály is nagy elismeréssel méltatott, s előszavában így fogalmazott: „... Szőnyi Erzsébet könyve a legjobb utat mutatja, és minden eszközt megad a gyermek szerencsés zenei fejlődéséhez. Egységes kiinduló pontja ez a zenei szak- és köznevelésnek. A könyv persze, nem lehet más, mint az ő páratlan gyakorlati tanításának vázlata...”

A hangverseny második felének elején három tételt hallgathatott meg a közönség az ifjúsági zenekar számára 1988-ban komponált Zenetörténeti séták c. kilencételes szvitből, amely végigvezet a zenetörténet főbb korszakain, a gregoriántól a kortárs zenéig. A *Szent István Király Szakgimnázium* növendékei most a XVI. századi koldusdiákokat, utcai énekeseket megidéző Gassenhauer, a Barokk és a Hommage à Beethoven című tételeket adták elő *Záborszky Kálmán* karnagy, a MMA rendes tagja vezényletével.

Ezután ismét különböző hangulatú darabok következtek. A *Cavalcando szonett Dante „La Vita Nuova”* című versciklusából. A szöveget Eöszse László választotta ki és Nagy Márta kérte megzenésítését, mivel olaszországi turnéra készültek a törökbálinti Cantabile Vegyeskarral. Mindez alig hat esztendeje történt. Az akkor 89 esztendőes szerző rövidesen elkészült a művel, s az ajánlás természetesen Nagy Mártának és Vékey Mariann karnagynak szól. A Cavalcando egyébként azon kevés zenedarabok közé tartozik, amely zongorakíséretes kórusmű. Ezt követte a koncerten a Szeged város felkérésére 2005-ben Rozgonyi Éva Bartók Béla női kara számára írott „*Ima alkonyi harangszóra*” című darab, melyet később a szerző átírt vegyes karra *Kollár Évának és a Monteverdi Kórusnak*.

A megindítóan szép népi szövegre, a csíkszentdomonkosi imádság soraira írott dal-
lamok után az antikvitásában is mai, időt-
lenül örök-emberi, életigenlő Anacreóni dal
következett: „*Gyere, boldogan borozzunk!*”

A három művet a *Budapesti Monteverdi Kórus* előadásában hallhattuk. Szőnyi Erzsébet szerzői estjét végül egy nagyszerű vegyes kari, fúvós kvintettel kiegészített kánon koronázta meg: „Kívánjatok békét Jeruzsálemnek!” A 122. zsoltár szövegére komponált, korunkban is időszerű mű megírására Szőnyi Erzsébetet harmadik szentföldi utazása ihlette. A Budapesti Monteverdi Kórus tagjai és a Szent István Király Szakgimnázium fúvósai adták elő *Kollár Éva*, a MMA rendes tagja vezényletével.

Szőnyi Erzsébet alkotói stílusa nem sorolható a 20. századi magyar zene egyik irányzatához sem, egyszerre jellemzi a konzervativizmus és a nyitottság. Már tizenhárom évesen komponált, először zongoradarabokkal, később vokális művekkel kísérletezett. Páratlan az a tanári kar, mely kincseivel elhalmozta. 1942–47 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti

Főiskolán Bárdos Lajos és Vásárhelyi Zoltán (középkolai énektanár-képző), Szegedi Ernő (zongora), Viski János (zeneszerzés), Kodály Zoltán (népzene), Szabolcsi Bence, Weiner Leó (kamarazene) és Ferencsik János tanítványa lehetett. Középkolai énektanári diplomáját 1945-ben, zeneszerzői diplomáját 1947-ben szerezte meg. 1947–48-ban Francia Állami Ösztöndíjjal Párizsban, a Conservatoire de Musique et d'Art Dramatique hallgatójaként, tudását Tony Aubin, Nadia Boulanger és Olivier Messiaen kezei alatt csiszolhatta tovább.

1945-től középkolai énektanár, 1948-tól 1981-es nyugdíjba vonulásáig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára, 1960–1981 között a középkolai énektanár és karvezetőképző tanszak vezetőjeként. Kodály ösztönzésére részt vett a magyarországi zenepedagógia újjászervezésében, s lett a mester módszerének világszerte elismert közvetítője, 1964-től az ISME elnökségi tagja. Jelentős közéleti tevékenysége részeként 1978 és 2003 között a Magyar Kodály Társaság és a Bárdos Lajos Társaság, valamint 1996-tól a Magyar Muzsikus Fórum társelnöke. 1992–96 között a Magyar Zenei Kamara alelnöke, 1993–94-ben a Magyar Rádió felügyelő-bizottságának elnöke. A hartfordi (USA) Kodály Musical Training Institute tagja, a francia Kodály Társaság és a KÓTA tiszteletbeli elnöke, a Nemzetközi Kodály Társaság (IKS) tanácsadója, a varsói Chopin Társaság tagja, a pittsburghi Duquesne Egyetemen díszdoktora. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola (jelenleg egyetem) professzora volt. A Magyar Művészeti Akadémiának alapító tagja, 2014-től Nemzet Művésze.

A hangversenyt követően, hangulatos fogadás keretében, a továbbiakban is köszönthették kedves szavakkal tisztelői, tanítványai és a jóbarátok az ünnepelt zeneszerzőt.

Fotók: Szöllösi Mátyás